

og haardere, indtil vi tilsidst ikke kunne trække Vejret. Staten skal imidlertid have Penge, og vi tvinges derfor ind paa Spørgsmaalet om, hvorvidt der maatte gives en anden Udvej til at skaffe Staten et solidt Grundlag for sin Økonomi end den at lægge stedse større Byrder paa Befolkningens Arbejde og Forbrug. Vi tvinges til at undersøge, om der ikke findes et mere retfærdigt Skattegrundlag, hvis Udnyttelse ikke medfører, at Erhvervslivet trykkes og hemmes i sin Udfoldelse. Med andre Ord, om der skulde findes en naturlig Skattekilde, som det offentlige kan øse af. Det er saaledes nu, at jo mere Samfundet gaar fremad i Udvikling, jo større Skatter maa der paalægges Befolkningen. Spørgsmaalet er da, om denne Udvikling ikke af sig selv medfører Betingelser for, at de Udgifter, der blive nødvendige, kunne skaffes til Veje. Jeg tror, at dersom vi undersøge dette Spørgsmaal grundigt og nøje, ville vi snart komme til det Resultat, at der virkelig gives en saadan Skattekilde, som ikke blot ikke vil hemme Næringslivet, men tværtimod fremme Næringslivet. Jeg tror, der gives en saadan Skattekilde, og den Skattekilde, jeg her sigter til, er Jordværdien, den Jordværdi, som vel at mærke ikke skyldes den enkelte Mands Arbejde og de Forbedringer, han udfører paa sin Jord, men den Jordværdi, som skyldes det offentlige, os alle i Forening.

Nu er det ikke min Hensigt ved denne Lejlighed at trække Tiden ud ved at komme ind paa en udførlig Omtale af dette Spørgsmaal, Spørgsmaalet om Skat paa Jordværdi. Men jeg kan dog heller ikke lade denne første Behandling af Finansloven gaa til Ende uden at henlede det høje Tings Opmærksomhed paa dette Spørgsmaal, saa meget mindre, som det jo hænger nøje sammen med den foreliggende økonomiske Stilling. Naar jeg betegner denne Skattekilde som en naturlig Skattekilde for det offentlige, saa gør jeg det, fordi det er selve Samfundet, der faar den til at rinde: det offentlige gennem sine vidtforgrænedede Foranstaltninger og hele Folket gennem sin Efterspørgsel efter Jord. Det er jo saaledes, at jo flere Mennesker, desto større Jordværdi, jo flere gavnlige offentlige Foranstaltninger, der udføres, desto større bliver Jordværdien paa de Steder, hvor disse Foranstaltninger komme til at virke. Jo mere Folket arbejder, jo dygtigere Folket bliver, desto større bliver ogsaa Jordværdien. Men denne Værdi, som løber op i Milliarder, tilfalder nu de private Skødehavere, hvorfra den i Re-

gelen gennem Kreditinstitutionerne overføres til Pengemænd herhjemme og i Udlandet, mest maaske endda i Udlandet. Vi pantsætte paa denne Maade vort Land. Der siges, at Danmark er det mest pantsatte Land i Verden. I gamle Dage var det kun Kongerne, der pantsatte Danmark, og vi dømme dem haardt derfor i vore Dage. Men i vor Tid kan enhver Mand eller Kvinde, som har Skøde paa et Stykke af Danmarks Jord, pantsætte dette Stykke Jord. Vi ofre Millioner for at beskytte Jyllands øde Vestkyst mod Havet, og vi ofre Snese af Millioner for at opretholde et Forsvarsvæsen, der skal beskærme os mod ydre Fjender. Men samtidig med, at det sker, kaste vi vort Land ud paa Verdensmarkedet som en simpel Handelsvare, kaste det ud i Stumper og Stykker til dem, som have Penge. Og da det offentlige saaledes undlader at opsamle de Værdier, som skabes af det offentlige, saa bliver det for at faa de nødvendige Midler skaffede til Veje nødvendigt, at Statsmagten presser Befolkningen yderligere for Skatter, Skatter, som, hvis de anvendes fornuftigt, atter ville forøge Landets Jordværdi til Fordel for nogle private Borgere. Jeg siger: Først naar Renten af den Jordværdi, som vi fremkalde ved vor Udvikling, ved vor Dygtighed, ved vore gode Love, gaar tilbage til Samfundet, som skaber den, først da ville Fremskridtene og Udviklingen komme os alle til gode. Denne Jordrente er ikke alene et naturligt Udbytte af Samfundsvirksomheden og derfor ogsaa Samfundets naturlige Løn, men dens Inddragelse i de offentlige Kasser vil have meget store sociale Virkninger, og det er det, som jeg i særlig Grad lægger Vægt paa. Den vil bevirke, at Adgang til Jorden bliver lettere, derved at Jord gøres billigere. Den vil bevirke, at Landets Jord bliver anvendt fuldt ud paa tidssvarende Maade. Landets Produktion vil derved forøges, Næringslivet vil ophjælpes, og vi ville ikke have nødig at vedtage de mange Hjelpe- og Almisselove og Skattelove, som vi nu have, i hvert Fald ikke nær i den Udstrækning, som Tilfældet nu er.

Jeg skal ikke komme dybere ind paa Spørgsmaalet om denne Skats Væsen og Virkninger, men jeg vil gerne have Lov til at henlede Opmærksomheden paa, at Kravet derom vokser stærkt, ikke alene herhjemme i Danmark, men rundt omkring i vore Nabolande. Jeg vil gerne have Lov til at henlede Opmærksomheden paa den Kamp, der for Tiden foregaarovre paa den anden Side af Vesterhavet,